

STAAT VAN DE ENERGIE VAN AMSTERDAM

27 oktober 2024

Pauline Westendorp - Energiecommissaris van Amsterdam

De bedoeling is dat we onszelf realiseren.

Dat we ons realiseren, dat we ons waarmaken.

Ons potentieel waarmaken zoals we nog nooit eerder samen vertoond hebben

Samen op weg naar de grootste droom aller tijden

Onze wereld op schone energie

Dat is de bedoeling.

En we beginnen eenvoudig. In onze eigen kring. In ons eigen gebied.

Welkom op de energie verjaardag van Amsterdam. 749 jaar !

Ik ben Pauline Westendorp, mede-initiatiefnemer van 02025: gestart met Layana en samen met de gemeente, de Hogeschool van Amsterdam en creatieve ondernemers bestaan we als netwerk nu 20 jaar!

We faciliteren met vijftig partners, waaronder ook MeentCoop, de Rabobank en Het Kandidatennetwerk, 66 energiegemeenschappen en 1000 koplopers in Amsterdam.

Ons doel? Amsterdam koploper energie in 2025. Over precies 12 maanden, als de stad 750 jaar bestaat.

En voor de duidelijkheid, Amsterdam wordt wat ons betreft gevormd door iedereen die hier woont, werkt, recreert of leert.

Het vehikel achter 02025 is Coöperatie Oranje Energie.

Waar ik bestuurslid ben.

En waar een fantastisch team (dank daarvoor) samenwerkt aan het bouwen van bruggen. We faciliteren met 50 partners onze gemeenschappen.

Zodat we ons zelf organiseren, helpen en zelf verantwoordelijk zijn.

Al 20 jaar lang.

En we faciliteren ook de energiecommissies in Nederland. Zo ben ik de Energiecommissaris van Amsterdam geworden. Een onafhankelijke rol tussen de krachten en machten van overheid, bedrijfsleven en bewoners. Het gaat ons niet om winst, of politieke winst, en we kijken over onze achtertuinen heen.

En nu sta ik hier om jullie vanuit die rol de Staat van de Energie van Amsterdam te presenteren.

In 2018 kregen we de officiële opdracht van drie jongeren tijdens We Make the City om koploper schone energie te worden. Waarna we ons jaarlijks verdiepten in de Staat van de Energie Amsterdam. Hoe staan we ervoor?

Het goede nieuws

Het systeem is in beweging gekomen. De trends gaan de goede kant op.

Drie belangrijke trends zijn zichtbaar,

1. Het gebruik van energie daalt
 2. De opwek van schone energie stijgt
 3. Er zijn bijna dagelijks periodes van overvloed gedurende 5 zomermaanden.
-
1. Het energiegebruik van Amsterdam is in de laatste jaren gedaald van 16 miljard kWh per jaar naar 14 miljard. Er is 15% gas bespaard in 9 maanden in 2022 door het Netwerk gas terug. En dat bestaat uit iedereen die energie bespaart in de Metropoolregio Amsterdam. Elke kWh minder gebruik draagt bij.
 2. Het deel schone energie daarin is gestegen van 1 naar een kleine 2 miljard kWh per jaar. Schone energieproductie is in gestegen van 7% naar 11%. Amsterdam heeft ruim een miljoen panelen! Het doel van 250 MW voor zon in de gemeente Amsterdam is gehaald, door een samenwerking met velen. En er is ook gewerkt aan duurzamer en tweedehands panelen, zoals op het Marineterrein door Energiecoöperatie Zuiderlicht en het team van Dave.
We zijn als Nederland wereldkampioen zonnepanelen per hoofd van de bevolking!
Warmte: er zijn vele snorrende zonneboilers, warmtepompen met opslag, warmte uit gracht en IJ, succesvolle boringen naar geothermie op een paar km diepte. Vele woningeigenaren en 1 huurder schaften een al of niet hybride warmtepomp of infraroodpanelen aan.
 3. De overvloed van schone energie is door al deze inspanningen zichtbaar geworden. En hoe. Al zo'n 3 uur per dag, vijf maanden per jaar.

Het slechte nieuws

- De gevolgen voor energiebedrijven die in moeilijkheden zijn gekomen daardoor terugleververgoedingen. En dat en wisselend overheidsbeleid heeft effect op zonnepaneel installateurs.
- Door stijging van de kosten zijn er warmtenetcompensaties nodig voor mensen die 200 euro meer betaalden dan beloofd was
- De provincie frustrerde in verkiezingstijd plotseling het proces van Amsterdamse coöperaties om windmolens te bouwen, zonder gegronde redenen.
- Het gaat hard met de temperatuur en de bijbehorende droogtes en strortbuien en dus overstromingen. Op het journaal zien we een boze man, ons land is al 3 x overstroomd dit jaar. Op wie is ie boos? Hoeveel rampen zijn er nog nodig? Het is een recordjaar aan rampen voor het Rode Kruis.
- CEO's Shell en BP draaien groener beleid terug, Duitsland en Spanje wijzen weg in waterstof. Duitsland investeert een kleine 20 miljard euro.

Andere ontwikkelingen:

- De chif Economist van BP roept om hulp. Geld en kennis is aanwezig om de opwarming te stoppen, maar het systeem zit muurvast. Politici en bedrijven kunnen hun eigen systeem niet veranderen wegens korte termijn politiek en winst. Hij wil sociale druk uit de gemeenschap. Zodat wij onze regering aansturen.
- De mist trekt op. De contouren worden duidelijker. We kunnen zelf puzzelen in onze energy hubs:
 - Een aantal cooperaties in Amsterdam werken aan cooperatieve wind op land en op zee. In september 2025 komt er een aanbod aan de stad vanuit Energie Samen vanuit het park van ABP. Er worden parken gebouwd die per park evenveel produceren als wij in een heel jaar gebruikten: 16 miljard kWh
 - Elektrische auto's zijn met gemak de helft efficiënter, en dat geldt voor veel elektrische apparatuur. En ledlampen. Een warmtepomp levert meer energie op dan er in gaat. Europa maakt het zuinigste apparaat de norm, netwerken werken samen: zo wordt een enorme vooruitgang geboekt in bijvoorbeeld licht, ijskasten, auto's, beton, cement, staal. groen gas, waterstof projecten lopen. Batterijen zijn enorm in prijs gedaald dit jaar. We kunnen ze neerzetten in huis, in de elektriciteitshuisjes en warmtehuisjes in de straat, in een elektriciteitsstation in de buurt, of als een megawatt project langs de snelweg. Rond Zuidoost bouwen De Arena en De Windvogel energieopslag van zo'n 10 Megawatt gezamenlijk. In Delfzijl en België wordt gebouwd aan 300 tot 600 MW. Dat betekent dat er een paar miljoen kWh opgeslagen kan worden.
 - Amsterdam is wereldwijd koploper in laadpalen: Een kleine 8000, de meeste per hoofd van de bevolking. En er wordt slim opgeladen en energie capaciteit gedeeld, bijvoorbeeld in De Haven, Buiksloterham en het Oostelijk Havengebied.

Hoe organiseren we onszelf?

In deze chaosfase van de energietransitie?

Een efficiënte constellatie van suballianties is gevormd rondom het doel van schone energie en een vaste lage energierekening voor alle Amsterdammers. Door de assets in handen van de Amsterdammers te krijgen. Zon, wind en warmte. Energiebesparen. Slim gebruik. Opslag. Iedereen verduurzaamt, in zijn eigen gebied.

In de raadsbrief van september vat wethouder Dirk de Jager het allemaal samen: er is een duidelijk doel van de gemeente: genoeg betaalbare, groene energie voor alle Amsterdammers. Dat vergt een operatie die omvangrijk, complex, onzeker en urgent is. Er zijn grote projecten rond infrastructuur: 5000 elektriciteits- en warmtehuisjes, een kleine 50 elektriciteitsstations, miljoenen kilometers kabels en leidingen.

Is er hoop? De aarde overleeft het wel.

Het gaat erom hoe we ons tot elkaar verhouden. En hoe we samenwerken. Iedereen kan meedoen. We zien in Amsterdam een creatief speelveld vol hoop rond 110 wijken waarin we vanuit onze rol samenkomen.

De bedoeling is dat we onszelf realiseren.

Dat we ons waarmaken.

Dat we onze dromen waarmaken.

En wie een droom waarmaakt, verdient een standbeeld. Vandaag reiken we als netwerk 02025 en coöperatie Oranje Energie het eerste standbeeld uit: een Oranje Kanarie.

Jacqueline Cramer gaat deze uitreiken. Als voorzitter van de Raad van Toezicht van Oranje Energie, maar ook als een expert netwerkorganisaties.

Het begin van een nieuwe traditie: een keer per jaar reiken we een ereprijs uit aan iemand of een groep die een positieve boodschap verspreidt. De Oranje Kanarie!

Het symbool van de kanarie kennen we uit de mijnen, waar hij ons als mensen waarschuwt voor gevaar. Volgens de Grieken kan een kanarie de toekomst voorspellen, de essentie van de komende wereld vastleggen. Spanjaarden zien in de kanarie een teken van naderend geluk en voorspoed.

Dit houten beeld van de kanarie wordt gedragen door vele pilaren, die samen een solide basis vormen, en de duurzame pionier ondersteuning bieden.

Lieve Marly, gefeliciteerd, je hebt je enorm ingezet voor je droom. En het is gelukt, je huis is aardgasvrij! Hier de Oranje Kanarie en een cheque namens het netwerk 02025 en de partners. Ontzettend veel dank voor alles wat je voor ons allen betekent. Wat een moed en wat een kracht!

De bedoeling is dat we onszelf realiseren.

Dat we ons waarmaken.

Dat we onze dromen waarmaken.

Dank u wel.